

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	02.06.2005
Avaldamismärge:	RT I 2001, 19, 106

Mootorsõidukijuhi sõidu- ja puhkeaja kestuse ning arvestuse kord

Vastu võetud 20.02.2001 nr 70

AVALDATUD :

RT I2001, 19, 106

Määrus kehtestatakse «Liiklusseaduse» (RT I 2001, 3, 6) § 19 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Määrus sätestab sõitjaid vedava üle üheksa istekohaga (kaasa arvatud juhi koht) või veost vedava üle 3500-kilogrammise registrimassiga, haagisega või haagiseta mootorsõiduki (edaspidi *sõiduk*) juhi sõidu- ja puhkeaja kestuse ning arvestamise korra.

(2) Määruse nõuded on kohustuslikud kõigile lõikes 1 nimetatud sõidukite juhtidele, sõltumata sellest, millises riigis on sõiduk registreeritud.

§ 2. Mootorsõiduki juht

Mootorsõiduki juht (edaspidi *juht*) on käesoleva määruse tähenduses isik, kes juhib § 1 lõikes 1 nimetatud sõidukit, olenemata juhtimise ajalisest kestusest ning asjaolust, kas sõidukit juhtiv isik on sõiduki valdajaga töölepingulises vahekorras. Juhina käsitatakse ka isikut, kes on sõidukis selleks, et juhtida seda vajaduse korral.

§ 3. Nõuded rahvusvahelisel autoveol

Rahvusvahelise autoveo korral peavad:

(1) Eestis registreeritud, § 1 lõikes 1 nimetatud sõidukite juhid kogu teekonna ulatuses täitma «Rahvusvahelisel maanteeveol töötava sõiduki meeskonna tööaja Euroopa kokkuleppe (AETR)» (RT II 1996, 30/31, 109) nõudeid. Nimetatud nõuded kehtivad Eestis registreeritud sõidukite ja juhtide kohta ka siis, kui nad viibivad selliste riikide territooriumil, mis ei ole ühinenud AETR kokkuleppega;

(2) välisriigis registreeritud, § 1 lõikes 1 nimetatud sõidukite juhid täitma Eesti territooriumil AETR nõudeid.

§ 4. Erisused rahvusvahelisel ja siseriiklikul autoveol

Käesoleva määruse nõudeid ei rakendata rahvusvahelisel ja siseriiklikul autoveol §-s 2 nimetatud juhtide suhtes, kui:

1) sõidukit kasutatakse sõitjate liiniveol, kusjuures liini pikkus (vahemaa alg- ja lõpp-peatuse vahel) ei ületa 50 kilomeetrit. Nendele vedudele on sõiduki valdaja kohustatud koostama juhi töögraafiku. Kinnitatud sõiduplaan või selle koopia ja väljavõte töögraafikust peavad olema juhil liinil kaasas. Töögraafikuid peab sõiduki valdaja säilitama vähemalt 12 kuud;

2) sõiduki suurim lubatud kiirus ei ületa 30 kilomeetrit tunnis;

- 3) sõidukit kasutatakse kaitseväe, kodanikukaitse, tuleohutuse ja avaliku korra säilitamise eest vastutavate asutuste teenistuses või nende kontrolli all;
- 4) sõiduk on kohandatud tööks seoses üleujutuste ärahoidmise, kanalisatsiooni-, vee-, gaasi- ja elektrivõrkude teenindamisega, maanteede korrashoiu ja järelevalvega, jäätmete kogumisega, telegraafi-, telefoni- ja postiteenuste osutamise, raadio- ja televisioonisaadete tegemisega ning raadio- ja televisioonisaatjate ja -vastuvõtjate avastamisega;
- 5) sõidukit kasutatakse hädaolukordades või päästetöödel;
- 6) sõiduk on kohandatud meditsiiniabi andmiseks;
- 7) sõiduk veab tsirkuse või lõbustuspargi seadmeid;
- 8) sõidukit kasutatakse avariiliste sõidukite veol;
- 9) sõiduk läbib teekatsetusi tema tehnilise arendamise, remondi või hoolduse täiustamise huvides ja kui sõiduk on uus või ümber ehitatud ning seda ei ole veel teenuste osutamisel rakendatud;
- 10) sõidukit kasutatakse isiklike, mitteärilise otstarbega esemete vm tasuta veol;
- 11) sõidukit kasutatakse piima kokkuveol lautadest ja piimanõude või loomade toiduks mõeldud piimatoodete toimetamisel lautadesse.

§ 5. Erisused siseriiklikul autoveol

Käesoleva määruse nõudeid ei rakendata siseriiklikul autoveol §-s 2 nimetatud juhtide suhtes, kui:

- 1) sõidukit kasutavad põllumajandus-, aiandus-, metsandus- või kalandusettevõtjad oma veoste veol 50 kilomeetri raadiuses kohast, kus sõiduk tavaliselt paikneb, kaasa arvatud linnad, mis jäävad sellesse piirkonda;
- 2) sõidukit kasutatakse müügiks või töötlemiseks sobimatute tapamaja jäätmete või korjaste veol;
- 3) sõidukit kasutatakse elusloomade veol põllumajandustootjalt turgudele ja vastupidi või turgudelt tapamajadesse;
- 4) sõiduk on kohandatud kauplusautoks turgudel või ostjatele kauba kojuviimisega müügiks, liikuvaks pangaks või hoiukassaks, jumalateenistuse pidamiseks, raamatute, plaatide või kassetide laenutamiseks, kultuuriüritusteks või näitusteks;
- 5) sõiduk veab juhile isiklikuks tarbeks vajalikke materjale või seadmeid kuni 50 kilomeetri raadiuses kohast, kus sõiduk tavaliselt paikneb, tingimusel, et juhi põhitegevusalaks ei ole autovedu;
- 6) sõiduk töötab elektriga ja seda kasutatakse sõitjate- või kaubaveol;
- 7) sõidukit kasutatakse ainult õppesõidul juhiloa saamise eesmärgil;
- 8) sõidukiks on ratastraktor või liikurmasin;
- 9) sõiduk on valmistatud enne 1. jaanuari 1985. a.

2. peatükk

SÕIDU- JA PUHKEAJA KESTUS

§ 6. Sõiduaaja kestus

- (1) Sõiduaeg kahe ükskõik millise päevase puhkeaja või päevase puhkeaja ja iganädalase puhkeaja vahel ei tohi ületada üheksat tundi. Sõiduaega võib nädala jooksul kaks korda pikendada kümne tunnini. Iganädalase puhkeaja peab juht kasutama kaubaveol mitte hiljem kui kuue- ja sõitjateveol (v.a liiniveod) mitte hiljem kui kaheteistkümnepäevase sõiduaaja järel.
- (2) Kahe järjestikuse nädala summeeritud sõiduaeg ei tohi ületada 90 tundi.

§ 7. Vaheajad

- (1) Pärast nelja ja poole tunnist sõiduaega peab juht tegema vaheaja kestusega vähemalt 45 minutit. Seda vaheaja võib jagada vähemalt 15-minutilisteks vaheaegadeks, mis on jaotatud sõiduaajale ja vahetult pärast sõiduaega selliselt, et vaheaegade kestus kokku oleks vähemalt 45 minutit. Vaheaja ei pea kasutama enne puhkeaja algust.
- (2) Vaheaegade jooksul ei tohi juht teha mingit muud tööd, kusjuures muu tööna ei arvestata ooteaega ja aega, mida veedetakse liikuvast sõidukis, praamil või rongis.

§ 8. Puhkeae

Puhkeae on ükskõik milline katkematu vähemalt ühe tunni pikkune ajavahemik, mille jooksul juht võib oma aega vabalt kasutada.

§ 9. Igapäevane puhkeae

- (1) Iga 24-tunnise ajavahemiku jooksul peab juhil olema vähemalt üheteisttunnine katkematu igapäevane puhkeae, mida võib nädalas mitte üle kolme korra lühendada kuni üheksatunniseks katkematuks puhkeajaks

tingimusel, et saamata jäänud puhkeaeg võimaldatakse juhile enne järgmise nädala lõppu. Nendel päevadel, kui puhkeaga ei lühendata, võib puhkeaga kasutada ka kahel või kolmel erineval ajal, kusjuures üks neist peab kestma vähemalt kaheksa tundi ning kogu puhkeaga on pikendatud vähemalt kaheistkümnepäevadele.

(2) Kui sõidukil on vähemalt kaks juhti, siis iga 30-tunnise ajavahemiku jooksul peab igal juhil olema vähemalt kaheksatunnine katkematu puhkeaeg.

§ 10. Igapäevase puhkeaja rakendamise erand

(1) Kui autoveedu teostav juht saadab praamil või rongis veetavat sõidukit, võib vaatamata §-s 9 sätestatud igapäevast puhkeaga katkestada üks kord, suurendades igapäevase puhkeaja kestust kahe tunni võrra. Selle erandi rakendamiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused:

1) üht osa igapäevasest puhkeajast kasutatakse maismaal kas enne või pärast praamil või rongis kasutatud igapäevase puhkeaja osa;

2) igapäevase puhkeaja kahe osa vaheline ajavahemik peab olema võimalikult lühike ega tohi koos tollitoimingutega ületada ühte tundi enne pealelaadimist või pärast mahalaadimist;

3) juhil peab olema võimalik puhkeaja kestel puhata.

(2) Igapäevast puhkeaga võib veeta seisvas sõidukis, kui selles on magamisase.

§ 11. Iganädalane puhkeaeg

(1) Nädal on periood, mis algab esmaspäeval kell 00.00 ja lõpeb pühapäeval kell 24.00.

(2) Igal nädalal tuleb ühte § 9 tingimustele vastavat puhkeaga pikendada 45-tunniseks katkematuks iganädalaseks puhkeajaks, mida võib lühendada 36 tunni sõiduki tavalises paiknemiskohas ja 24 tunni sõiduki kasutamisel mujal. Saamata jäänud puhkeaja asemel peab juhile võimaldama katkematu puhkeaja enne nimetatud nädalale järgneva kolmanda nädala lõppu.

§ 12. Puhkeaja lühendamise tõttu võimaldatav puhkeaeg

Igapäevase või -nädalase puhkeaja lühendamise tõttu võimaldatav puhkeaeg tuleb liita mis tahes teise, vähemalt kaheksatunnise puhkeajaga ja see võimaldatakse juhi soovil tema elukohas või sõiduki tavalises paiknemiskohas.

§ 13. Kõrvalekalded sõidu- ja puhkeaja korraldusest

Liiklusohutliku olukorra vältimiseks võib juht sobiva peatuskohani sõitmisel kalduda kõrvale käesoleva määrusega sätestatud sõidu- ja puhkeaja korraldusest, tagades seejuures liiklejate, sõiduki ja veose ohutuse. Juht peab märkima kõrvalekaldumise iseloomu ja põhjuse sõidumeeriku salvestuslehele või oma töögraafikusse.

3. peatükk

SÕIDU- JA PUHKEAJA ARVESTUS

§ 14. Sõidumeerik

(1) Sõiduk peab olema varustatud AETR nõuetele vastava ja nende nõuete kohaselt paigaldatud, kontrollitud ja töökorras oleva sõidumeerikuga.

(2) Juhi sõidu- ja puhkeaja arvestus toimub sõidumeeriku abil saadud salvestuslehtede alusel.

(3) Sõidumeerikule märgitud tingmärkidest kasutatakse sõiduaja tähistamiseks tingmärki «rool», juhi sõiduajast erineva tööalase tegevuse tähistamiseks tingmärki «diagonaaliga ruut» ja puhkeaja tähistamiseks tingmärki «voodi».

4. peatükk

SÕIDUKI VALDAJA KOHUSTUSED

§ 15. Sõiduki valdaja kohustus vedude korraldamisel

Sõiduki valdaja peab korraldama vedusid nii, et juhil oleks võimalik täita käesoleva määruse nõudeid.

§ 16. Sõiduki valdaja kohustused sõidu- ja puhkeaegade rakendamisel

(1) Sõiduki valdaja peab juhile andma piisava arvu sõidumeeriku salvestuslehti, mis on ette nähtud kasutamiseks sõidukile paigaldatud sõidumeerikus. Salvestuslehtede arvu määramisel tuleb arvestada veo kestust ja vajadust omada varulehti vigastatud või rikutud salvestuslehtede asendamiseks.

(2) Sõiduki valdaja peab regulaarselt kontrollima sõidu-, muu tööalase tegevuse ja puhkeaegu. Käesoleva määruse nõuete rikkumise avastamisel peab ta need kohe kõrvaldama ja vältima nende kordumist, muutes näiteks töögraafikut või marsruuti.

§ 17. Salvestuslehtede säilitamise kohustus

Sõiduki valdaja peab säilitama nõuetekohaselt täidetud ja kronoloogiliselt süstematiseeritud salvestuslehed vähemalt kaheteistkümne kuu jooksul, arvates viimase sissekande kuupäevast ja esitama need kontrollimise õigust omava ametiisiku nõudmisel.

§ 18. Sõidumeeriku parandamine ja kontrollimine

(1) Sõidumeeriku tehnilise rikke korral on sõiduki valdaja kohustatud korraldama sõidumeeriku parandamise ja kontrollimise nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui seitsme kalendripäeva jooksul.

(2) Sõidumeeriku kontrollimist võivad teostada kas sõidumeeriku valmistaja või valmistaja volitatud esindaja, kui nad on «Mõõteseaduse» (RT I 1994, 71, 1224; 2000, 71, 442) §-s 13 nimetatud akrediteerimisasutuse poolt tunnustatud antud alal erialaselt pädevaks.

5. peatükk

JUHI KOHUSTUSED

§ 19. Juhil kohustused sõidumeeriku kasutamisel

(1) Juht peab kindlustama sõidumeeriku õigeaegse sisselülitamise ja nõuetekohase kasutamise kogu tööperioodi jooksul, alates ajast, millal ta sõiduki üle võtab.

(2) Sõidumeeriku tehnilise rikke korral on juht kohustatud kohe informeerima sõiduki valdajat lahendamaks kiiresti sõidumeeriku parandamise ja kontrollimise küsimuse.

§ 20. Juhil kohustused salvestuslehtede hoidmisel ja täitmisel

(1) Juhil peavad jooksva nädala salvestuslehed ja eelneva nädala viimase päeva salvestusleht olema sõidu ajal kaasas ning ta on kohustatud need esitama kontrollijale.

(2) Juht peab enne väljasõitu kirjutama salvestuslehele oma ees- ja perekonnanime, salvestuslehe paigaldamise koha, kuupäeva, sõiduki registreerimismärgi ja läbisõidumõõdiku näidu.

(3) Pärast tööperioodi lõppu või sõiduki vahetamisel peab juht kirjutama salvestuslehele saabumiskoha, kuupäeva, läbisõidumõõdiku näidu ja läbitud vahemaa.

(4) Juht ei tohi kasutada määratud või vigastatud salvestuslehti. Kui registreeritud andmetega salvestusleht saab vigastada, peab juht kinnitama vigastatud lehe seda asendava varulehe juurde.

(5) Kui sõidumeeriku normaalne kasutamine ei ole sõidumeeriku tehnilise rikke või juhi sõidukist eemal töötamise tõttu võimalik, peab juht täitma salvestuslehe tagakülje, juhindudes tagaküljele trükitud tingmärkidest.

(6) Juht võib teha puhkepäevade või muude seisupäevade kohta lühikese märkuse vabale päevale järgneva tööpäeva salvestuslehe tagaküljele.

6. peatükk

NÕUETE TÄITMISE KONTROLLIMINE

§ 21. Nõuete täitmist kontrollivad isikud

(1) Määruse nõuete täitmist maanteel, tänaval või muul liikluseks kasutataval rajatisel, samuti parklas või puhkekohas (edaspidi *liiklus*) kontrollivad politseiametnikud, abipolitseinikud või teised selleks seadusega volitatud isikud.

(2) Määruse nõuete täitmist sõiduki valdaja juures kontrollivad Tööinspektsiooni ametnikud.

§ 22. Kontrollimisele esitatavad nõuded

(1) Käesolevas määruses sätestatud nõuetest kinnipidamise kontrollimine peab aasta jooksul hõlmama vähemalt 1% tööpäevadest, kusjuures nimetatud ajast vähemalt 15% ulatuses toimub kontrollimine liikluses ja vähemalt 25% ulatuses sõiduki valdaja juures.

(2) Liikluses kontrollitakse igapäevast sõiduaega, vaheaegu ja päevast puhkeaega ning viidete korral kõrvalekalletele ka eelnevate päevade salvestuslehti, sõidumeeriku korrasolekut ja võimalikku väärkasutamist. Liikluses kontrollitakse võrdsetel alustel kõiki sõidukeid, sõltumata sellest, kas sõidukid on registreeritud Eestis või välisriigis.

(3) Sõiduki valdaja juures kontrollitakse lisaks lõikes 2 sätestatule iganädalast puhkeaega, kahenädalast summeeritud sõiduaega, kasutamata puhkeaja võimaldamist, salvestuslehtede kasutamist ja sõidukijuhtide töö korraldamist.

7. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 23. Varasema õigusakti kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 12. mai 1998. a määrus nr 101 «Mootorsõidukijuhi sõidu- ja puhkeaja korralduse eeskirja kinnitamine» (RT I 1998, 46, 669) tunnistatakse kehtetuks.

¹Euroopa Ühenduste Nõukogu määrused 3820/85/EÜ (EÜT L 370, 31.12.1985 lk 1), 3821/85/EÜ (EÜT L 370, 31.12.1985 lk 8) ja direktiiv 88/599/EMÜ (EÜT L 325, 29.11.1988 lk 55)

Peaminister Mart LAAR

Teede- ja sideminister Toivo JÜRGENSON

Riigisekretär Aino LEPIK von WIRÉN